

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
1. Toegankelijkheid en personen met een beperking	6
2. Autisme/Neurodiversiteit	7
3. Mantelzorg	9
4. Regenboog/LHBTI+	10
5. Dementie Vriendelijk Drenthe	10
6. Interne acties	12
Bijlage: digitale toegankelijkheid provincie Drenthe	15
Bijlage: bijzondere dagen	17

 SOCIALE AGENDA

INLEIDING

De provincie Drenthe, als organisatie, streeft ernaar dat iedereen mee kan doen en ertoe doet. Toch lijkt dit op een aantal fronten nog niet helemaal te lukken. Daarom is het nodig dat er een Inclusie Agenda is voor de interne organisatie.

In het coalitieakkoord "Drenthe, mooi voor elkaar" 2019-2023 staat:

Verder is de overheid gehouden aan het VN Verdrag Handicap; zie paragraaf 1. En in de bestuursperiode 2015-2019 zijn een aantal moties ingediend m.b.t. de uitvoering van dit gedrag. Het gaat hierbij om:

"In Drenthe zijn veel vrijwilligers actief met initiatieven van onderop. Ook op andere manieren zetten mensen zich vrijwillig in voor de samenleving. We waarderen dit zeer en stimuleren het vergroten van leefbaarheid en dynamiek."

"We gaan voor een inclusieve samenleving en zijn als eerste Regenboogprovincie van Nederland gastvrij en uitnodigend. Als regenboogprovincie versterken we de inclusiviteit voor iedereen door extra inspanningen op het gebied van cultuur, sport en onderwijs."

"We blijven onverminderd inzetten op toegankelijkheid (VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap) en vragen hiervoor aandacht bij onze samenwerkingspartners. We stellen een adviesraad in, bestaande uit onder andere ervaringsdeskundigen, die het provinciaal bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorziet over voorgenomen beleid of voorgenomen uitvoering van beleid."

"We hebben aandacht voor veiligheid. We zetten ons in voor een fysiek veilige leefomgeving."

"We geven uitvoering aan het convenant "Dementie Vriendelijk Drenthe"

- Instellen Adviesraad (ingesteld 2020)
- Vaste paragraaf in de Programma's van Eisen (ingesteld 2018?)

Gezonde instelling mag zijn, dat dat wat je buiten gerealiseerd wilt zien, je dit ook in de eigen organisatie bewerkstelligd. Hiertoe is een interne inclusiegroep ingesteld en zal dit jaar een interne Adviesraad Inclusie ingesteld worden.

Met opmerkingen : ik mis nog een beetje de samenhang tussen de verschillende thema's - is dit te herleiden tot een aantal eerdere teksten (collegeakkoord, moties, verdragen?). Mogelijk dat daaruit de samenhang beter duidelijk wordt.

Met opmerkingen : aanleiding is er, maar uit deze zin wordt dit nog niet duidelijk

Met opmerkingen , weet jij deze nog? Die paragraaf in de PVE's wettig? En het instellen van de adviesraad? En nog andere?

- De Inclusie Agenda bevat – in ieder geval - de volgende thema's:
  - Toegankelijkheid (fysiek, digitaal, sociaal -bewustwording-)
  - Regenboog/LHBTI+
  - Dementie Vriendelijk Drenthe
  - Mantelzorg
  - Vrijwilligers (clubs, verenigingen)
  - Autisme
  - Eenzaamheid
  - Statushouders

Doel van deze agenda in kernwoorden:

- bewustwording
- acceptatie
- geen label
- praten met/niet over
- gelijkwaardig niet gelijk
- geen uitzondering, maar regel
- investeren aan de voorkant in welbevinden medewerkers van de provincie Drenthe, duurzame inzetbaarheid

Het zou mooi zijn dat over een paar jaar een dergelijke agenda niet meer nodig is; dat iedereen er daadwerkelijk toe doet en mee doet. Dat er sprake is van gelijkwaardigheid, geen gelijkheid; iedereen is verschillende en die diversiteit maakt het leven en de maatschappij juist interessant.

Met opmerkingen : ik kan me voorstellen dat dit doel per thema verschilt en zou dit ook duidelijk maken

Met opmerkingen : oi streven! goed dat dit in de tekst staat

Cijfers

Wie bepaalt de norm? Zou het zo kunnen zijn dat de uitzondering de regel is en niet andersom? Heel veel mensen hebben wel een "inclusie-puntje"; de cijfers liegen er niet om:

Groep	Cijfers (landelijk en/of Drenthe)	Intern (schatting) *)
Mensen met een beperking	4.500.000 mensen met een beperking. Dat is 26% van de samenleving.	
LHBTI+	4 tot 6% is LHB ofwel: 1 op de 20 volwassenen is LHB (Lesbisch/Homo/Biseksueel) Transgender: 0,6 a 0,7% van de volwassenen heeft een identiteit die anders is dan die bij geboorte toegewezen. Naar schatting heeft 1 op de 200 mensen (0,5%) een intersekse conditie, dit komt neer op ongeveer 85.000 mensen in Nederland	
Mensen met dementie	Naar verwachting stijgt het aantal mensen met dementie in Drenthe van 9.200 in 2015 naar 18.000 in 2040. In Nederland hebben ongeveer 12.000 mensen die jonger z jn dan 65 jaar dementie. Dementie op jonge leeftijd begint meestal tussen 40 en 65 jaar.	

Met opmerkingen : bronvermeldingen?

Mensen met autisme	60 tot 100 per 10.000 mensen geschat, of ongeveer 1 procent, stijging van tenminste 2 tot 5 personen per 10.000	
Eenzamen	Meer dan 40% van de inwoners van Drenthe voelt zich eenzaam. En dit zijn alleen nog maar de officiële cijfers.	
Mantelzorgers	1 op de 3 Nederlanders (16+) gaven in 2016 mantelzorg (circa 4,4 miljoen mantelzorgers) 750.000 mantelzorgers geven zowel langdurig (meer dan 3 maanden) als intensief (meer dan 8 uur per week) hulp 8,6% van de mantelzorgers voelt zich zwaar belast (380.000 mantelzorgers) Ongeveer vijf of op de zes mantelzorgers geniet van de leuke momenten van het zorgen 1 op de 4 werknemers combineert betaald werk met mantelzorg	
Vrijwilligers	Het is niet bekend hoeveel vrijwilligers er actief zijn in Drenthe, maar dat het er veel zijn, moge duidelijk zijn. Vrijwilligers zijn in de huidige maatschappij niet meer weg te denken. Het werk wat zij verrichten wordt steeds belangrijker gelet op de grote vraag en het krappe aanbod binnen de reguliere sectoren. Ook vele maatschappelijke, inclusie vraagstukken worden door vrijwilligersorganisaties opgepakt. De provincie Drenthe waardeert dit en roept hiertoe de jaarlijkse Drentse Vrijwilligersprijs: <i>het compliment van Drenthe</i> per 2020 weer opnieuw uit. Deze prijs is bedoeld om waardering uit te spreken voor het waardevolle werk wat vrijwilligers in Drenthe verrichten. Dit zal een positieve uitwerking hebben op de vrijwilligers, de betrokkenen eromheen en het (imago van) het vrijwilligerswerk. Verder gaat het wat de provincie betreft om het ontmoeten, verbinden en inspireren van de verschillende vrijwilligersorganisaties. Voorwaarde bij de prijs, is dat deze te goed dient te komen aan (het vervolg van) het project.	
Statushouders		

*) Deze cijfers zijn niet bekend; uitgaand van het feit, dat de provinciale organisatie een afspiegeling is van de maatschappij hebben we de volgende formule gehanteerd: xxx

1. TOEGANKELIJKHEID EN PERSONEN MET EEN BEPERKING

VN-Verdrag handicap

Doel van het VN-verdrag handicap is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking. Grondbeginselen in het verdrag zijn toegankelijkheid, persoonlijke autonomie en volledige participatie. Het is belangrijk dat de overheid bij het maken van beleid en wetgeving rekening houdt met deze grondbeginselen. In het verdrag is aangegeven wat de overheid moet doen om ervoor te zorgen dat de positie van mensen met een beperking verbetert. Het VN-verdrag handicap trad op 14 juli 2016 in Nederland in werking. Vaak wordt ook de afkorting CRPD gebruikt: Convention of the Rights of Persons with Disabilities.

Sterkere positie voor mensen met een beperking

Het VN-verdrag handicap versterkt de positie van mensen met een beperking. Het bepaalt onder andere dat zij recht hebben om zelfstandig te wonen, naar school te gaan, het openbaar vervoer te gebruiken of aan het werk te zijn. Net als ieder ander. De overheid (gemeente, provincie en rijk) moet zorgen dat dit wordt gerealiseerd.

Ook staat in het verdrag dat mensen met een beperking zelfstandig besluiten moeten kunnen nemen, bijvoorbeeld over geldzaken of waar zij willen wonen. En dat zij ondersteund moeten worden als zij daartoe niet in staat zijn. Het College heeft laten onderzoeken in hoeverre de wetgeving over curatele, bewindvoering en mentorschap mensen met een beperking in staat stelt om zelfstandig besluiten te nemen.

Het verdrag in de praktijk

De overheid moet de burgerlijke en politieke rechten uit het VN-verdrag handicap direct in de praktijk brengen. Bijvoorbeeld het recht om niet gediscrimineerd te worden en het recht om te mogen stemmen. Bij de economische, sociale en culturele rechten krijgt de overheid de tijd om stap voor stap reguleringen te treffen en beleid te ontwikkelen. Dit betekent dat de overheid de tijd krijgt om rechten zoals het recht op onderwijs, het recht op wonen en het recht op zorg voor iedereen te realiseren.

Met opmerkingen : of 'Het verdrag in de provincie Drenthe' - zou de tekst meer naar de eigen situatie toeschrijven, nu erg algemeen

Om te voldoen aan het VN-verdrag handicap zijn bij de inwerkingtreding van het verdrag verschillende wetten aangepast. Zo staat het recht om niet gediscrimineerd te worden in de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Deze wet is ook van toepassing op aanbieders van goederen en diensten, zoals een winkel of een restaurant. Een andere wet die is aangepast is de Kieswet. Hierin staat nu dat alle stemlokalen in de gemeente zodanig gelegen, ingericht en uitgerust moeten zijn, dat mensen met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. Het is de bedoeling dat zo snel mogelijk 100% van de stemlokalen toegankelijk zijn voor iedereen.

2. AUTISME/NEURODIVERSITEIT

De diversiteit tussen mensen met en zonder autisme noemt men neurodiversiteit. Technisch gezien valt ook AD(H)D hieronder. Denken vanuit neurodiversiteit staat tegenover het zogenoemde defect-denken: autisme is geen neurologisch 'defect', het is een andere neurologische opmaak. Net als computers kunnen ook mensen verschillende 'besturingssystemen' hebben. Alle systemen zijn op zichzelf goed, maar ze begrijpen elkaar niet altijd even goed en in de samenwerking kunnen soms problemen ontstaan.

Binnen de organisatie van de Provincie Drenthe is een autisme ambassadeur actief. De autisme ambassadeur is een autistische medewerker die bewustzijn en acceptatie van neurodiversiteit wil bevorderen. Binnen de organisatie moet iedereen zich veilig voelen om zichzelf te zijn: 'aut en proud!' De autisme ambassadeur is lid van het landelijke, groeiende netwerk van autisme ambassadeurs. Hun zichtbaarheid en openheid op het werk bevordert een diverse en positieve beeldvorming over autisme. Daarnaast is het de ervaring dat het werk van de autisme ambassadeurs ook ruimte maakt voor de zichtbaarheid van andere kwetsbaarheden zoals depressie of PTSS.

Omdat autisme nog steeds heel moeilijk te diagnosticeren is bij mensen met een normaal tot hoge intelligentie, bestaan er geen gegevens over de prevalentie van autisme. Deze variëren van 1 tot 3-4% van de bevolking. Autismen heeft niet alleen invloed op de mensen zelf, maar ook op hun omgeving; collega's, gezin, familie, vrienden. Wanneer een autistische persoon het gevoel heeft niet open te kunnen zijn over zijn identiteit en behoeften liggen problemen op de loer; misverstanden, ergernis, overprikkeling, depressie en burn-out. Als verschillen herkend worden omdat ze bespreekbaar worden gemaakt, kunnen – soms met maar kleine aanpassingen – specifieke talenten

beter worden erkend en benut. De provincie Drenthe wil een voorbeeldrol innemen als autismevriendelijke werkgever.

3. MANTELZORG

Met opmerkingen : erg algemene tekst, meer richten op eigen situatie

Mantelzorg zit overal in de samenleving.

Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving. Ook minder intensieve hulp, de hulp aan huisgenoten en de hulp aan instellingsbewoners zijn meegenomen. Mantelzorg is hulp die verder gaat dan de zogenoemde 'gebruikelijke hulp'.

'Zorgen voor je naaste op een manier die bij jouw leven past'.

Dát is wat MantelzorgNL (de landelijke vereniging die opkomt voor iedereen die belangeloos zorgt voor een naaste) als ambitie heeft. Zij zetten zich -met hart en hoofd- in voor alle mantelzorgers in Nederland en behartigen hun belangen. Samen met bijna 400 aangesloten organisaties bieden ze informatie, advies en steun aan mantelzorgers.

Om dit te kunnen bereiken, is een 'mantelzorgvriendelijke' samenleving nodig. Dit is een samenleving waarin het binnen redelijke grenzen vanzelfsprekend is om elkaar tot steun te zijn. In zo'n samenleving is het zorgen voor je naaste(n) net zo logisch als het zorgen voor je kinderen. En dus zijn ondersteunende voorzieningen voor mantelzorgers dat ook.

'Mantelzorgvriendelijke' samenleving;

- Herkenning en erkenning van elke mantelzorger
- Mantelzorg is een vrije keuze
- Waar je als mantelzorger ook woont, overal moet een goed niveau van ondersteuning zijn.

Met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen

- Krachtige ondersteuning op lokaal niveau

Mantelzorg in cijfers

- Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving in Nederland.

Cijfers laten zien dat een groot percentage (83%) van onze bevolking, werken en mantelzorg combineert. Door de veranderingen in de samenleving is het voor steeds meer mensen realiteit om werk en zorg te combineren. Het aantal mantelzorgers is aanzienlijk gegroeid en zal naar verwachting de komende jaren nog meer gaan stijgen. Iedereen kent wel iemand die met mantelzorg te maken heeft. We kunnen er niet (meer) omheen.

4. REGENBOOG/LHBTI+

Sociale problematiek kent geen grenzen. Het houdt niet op bij wanneer de grens van de ene gemeente de ander raakt. Het is een overstijgend iets. Wanneer het gaat over het regenboogbeleid geldt dit zeker. De Provincie Drenthe zou graag de veiligheid van elke persoon borgen. Echter, voelt niet iedereen zich veilig in Nederland. Uit onderzoek van Movisie (2018) blijkt dat 1 op de 5 LHB'ers (20%) te maken krijgt met negatieve reacties en geweld. Bij mensen die transgender zijn had 4 op de 10 (40%) te maken met een negatieve ervaring in de openbare ruimte (Boss, E.M.; Felten, H., 2018). Provincie Drenthe wil er naar streven dat alle mensen zich geaccepteerd voelen door de samenleving. Dat de tolerantie die wordt door velen wordt nagestreefd omslaat in acceptatie. In Drenthe zouden alle verliefde koppels hand in hand moeten kunnen lopen, al is dit man-vrouw, vrouw-vrouw of man-man. Ook zou iedereen zichzelf moeten kunnen zijn zonder zich af te vragen of het wel veilig is.

De laatste jaren heeft de Provincie Drenthe samen met de 12 gemeenten gewerkt aan bewustwording betreft LBHT+. Zo wordt er gezamenlijk invulling gegeven aan de regenboogweek, is er in Emmen het regenboogfestival en in Assen een symposium over LHBT+. Daarnaast heeft de Provincie meegeholpen aan de film Anders en heeft FC Emmen voetbal met regenboogaanvoerdersbanden. Elk jaar wordt tijdens de regenboogweek gestreefd om zoveel mogelijk regenboogvlaggen te laten wapperen. Het wapperen van deze vlaggen laat zien dat we bezig zijn om bewust te worden van de problematiek die de LHBT+ groep dagelijks meemaken. Bij sommige mensen gaat dit om één week per jaar waar dit aandacht krijgt. Voor de groep die er mee te maken heeft (1 op de 20 volwassenen is LHB, 1 op de 200 mensen (0,5%) heeft een intersekse conditie, 0,6 a 0,7% van de volwassenen is transgender (Boss, E.M.; Felten, H., 2018)) zijn er naast deze ene week nog 51 weken per jaar waarin zij dagelijks bewust zijn van de problematiek die het meeneemt om zichzelf te zijn. Het toekomstbeeld van Drenthe is dat mensen 365 dagen in het jaar zichzelf kunnen zijn zonder hiervoor te hoeven wegen of de gevolgen dit wel waard zijn.

5. DEMENTIE VRIENDELIJK DRENTHE

In Drenthe wonen op dit moment 9700 mensen met dementie. Berekend is dat in 2025 dit aantal groeit naar 11000 mensen en in 2050 zou het gaan om 20000 mensen (Alzheimer Nederland¹, 2020). Van het totale aantal mensen met dementie is 6 - 9% jonger 65 jaar (KC Dementie op jonge leeftijd, 2019). Door het sterk groeiende aantal is het belangrijk dat er bewustwording ontstaat betreft dit ziektebeeld. Deze bewustwording moet niet enkel plaatsvinden onder de mensen die het ziektebeeld

zelf ervaren en de directe omgeving, maar juist in de samenleving. Zo kan tot 30% van het aantal gevallen met dementie voorkomen worden als heel Nederland een gezonde leefstijl aanhoudt (Alzheimer Nederland², 2020). Wanneer er in heel Drenthe een gezonde leefstijl gehanteerd wordt, heeft dit dus preventieve effecten.

Mensen met dementie ervaren cognitieve veranderingen (moeite met verwerken van nieuwe informatie en moeite met het vinden van de juiste woorden), ondervinden problemen in het dagelijks handelen en hebben veranderingen in het gedrag en karakter (KC Dementie op jonge leeftijd, 2019). Dit zijn veranderingen die niet enkel de directe omgeving ziet, maar ook te zien is bij bijvoorbeeld het boodschappen doen. Voor de mensen die het ziektebeeld dementie hebben en de naasten is het verliesproces ingrijpend. Mensen voelen zich machteloos en gefrustreerd. Voor vooral jonge mensen met dementie verliezen hun actieve rol in de maatschappij (KC Dementie op jonge leeftijd, 2019). Het toekomstbeeld van Drenthe is dat deze mensen deel uit blijven maken van de maatschappij. Dit kan mogelijk gemaakt worden door middel van bewustwording en acceptatie. Doordat het normaal wordt om mensen te helpen bij hun dagelijks handelen en te weten hoe je met mensen met dementie omgaat.

Er is een provinciale werkgroep, de provincie Drenthe is convenantpartner van Dementie Vriendelijk Drenthe. De werkgroep is tot stand gekomen nadat alle partijen (de 12 gemeenten, provincie, Alzheimer Drenthe/SamenDementieVriendelijk, Netwerk Dementie Drenthe en Zilveren Kruis), Op 14 juli 2018 het convenant hadden getekend. In dit convenant zijn afspraken gemaakt omtrent het bevorderen van kennis omtrent dementie. Daarnaast zijn er nog een aantal andere punten geformuleerd betreft het keukentafelgesprek, samenwerking tussen verschillende betrokken partijen, begeleiding, vervoer, mantelzorg en beleid verwarde personen. Door middel van Samen Dementie Vriendelijk worden er trainingen en cursussen gegeven over hoe om te gaan met mensen met dementie. Dit wordt gedaan om de bewustwording te bevorderen.

Met opmerkingen [ ] : heel veel algemeenheden, iets meer toelichting zou zijn

Met opmerkingen [ ], noem maar de punten die voor de provincie zijn opgenomen aub. Deze zijn van de gemeenten.

6. INTERNE ACTIES SAMENGEVAT

Met opmerkingen : deze acties noemen in de eerdere hoofdstukken en op deze plek verzamelen. Zo wordt meteen duidelijk wat de bedoeling is met de onderliggende thema's

Instellen Adviesraad Inclusie/Diversiteitspanel

De in te stellen Adviesraad Inclusie/Diversiteitspanel voor intern zal gevraagd en ongevraagd advies geven op beleid en organisatorische zaken.

De raad/het panel bestaat uit collega's uit de diverse doelgroepen, aangevuld met een aantal collega's, die Inclusie een warm hart toe dragen. En vanuit ieder team een afgevaardigde.

Deze groep komt 6x per jaar bij elkaar om allerlei zaken te bespreken, te beoordelen en daar waar nodig van advies te voorzien. Dit advies gaat naar de directie van de provincie. De adviezen worden gepubliceerd op Huisnet.

Mooie voorbeelden hiervan zou kunnen zijn:

- Herziening participatiebeleid
- Arbeidsmarktcommunicatie
- Personeelsbeleid algemeen, onderdeel diversiteit
- Digitale Toegankelijkheid
- Fysieke Toegankelijkheid
- Nieuw beleid
- Nieuwe organisatiebesluiten

Thema/doelgroep	Overall thema	specifiek
Inclusie overall	Toetsen nieuw beleid	Vaste paragraaf in GS-nota's
	Integratie in verordeningen, voorwaarden etc.	Aanpassen subsidieverordeningen, PvA's gesubsidieerde organisaties, inkoopvoorwaarden
	Personeelsbeleid	Vast onderdeel TT-gesprek
		Werkgeversvisie - diversiteit en inclusie - arbeidsmarktcommunicatie - openstelling vacatures - traineeships nieuwe stijl
	Vindbaarheid	Centrale plek op Huisnet
	Bestuur, verkiezingen	Toegankelijkheid stembureau's
	Communicatie	Taal en leesbaarheid correspondentie en berichtgeving
		We voorzien onze uitnodigingen voor bijeenkomsten standaard van de vraag of mensen behoefte hebben aan hulpmiddelen.

	Onderzoek	Enquête onder medewerkers - inzicht krijgen - nulmeting - wat nodig?
	Bewustwording	Rondje langs de teams
		Campagne op Huisnet; zie ook lijst met bijzondere data.
	Betrokkenheid	Interne adviesraad/panel instellen; - collega's uit de doelgroepen - vanuit functie betrokken collega's - open oproep op Huisnet
Toegankelijkheid	ICT	De basis op orde; wetgeving (zie bijlage)
	Gebouw	- liften bij rampen (uitgankelijkheid) - uitvoeren verbeterpunten uit de schouw
		Mocht het gebouw voorzien zijn/worden van een bordje "verboden voor honden" dan wordt hieraan toegevoegd, dat hulphonden welkom zijn.
	Wetgeving, richtlijnen e.a.	Acties uit VN-verdrag
	Bewustwording	Week van de toegankelijkheid
LHBTI+	Gebouw	Genderneutrale toiletten in de openbare ruimtes
	Bewustwording	Regenboogweek
Dementie Vriendelijk Drenthe	Bewustwording	Training medewerkers
Mantelzorg	Bewustwording	Training teammanagers; combi mantelzorg en werk
Autisme/Neurodiversiteit	Algemeen	Het faciliteren van 'prikkelarmere' binnen evenementen van de organisatie.
	Bewustwording/hulp en advies	Activiteiten door autisme ambassadeur

Diversity is being invited to the party,
inclusion is being asked to dance.

Verna Myers

BIJLAGE: DIGITALE TOEGANKELIJKHEID PROVINCIE DRENTHE

Digitale toegankelijkheid - wat is verplicht en waar staan we?

In Nederland willen we dat openbare voorzieningen toegankelijk zijn voor alle burgers. Ieder mens heeft het recht om gewoon als ieder ander mee te doen in de maatschappij. Bij toegankelijkheid denken we in eerste instantie aan bijvoorbeeld gebouwen waar je met een rolstoel naar binnen kunt. Of een rolstoeltoegankelijk toilet.

Voor digitale (online) voorzieningen is dat in feite niet anders. Ook daar moet een ieder gewoon bij kunnen. Of je nu doof bent, blind of slechthziend, of laaggeletterd. Mensen hebben recht op informatie. En nu we bij de provincie steeds meer online 'doen' moeten we er voor zorgen dat ook websites goed door iedereen gebruikt kunnen worden.

Wettelijke verplichting

In 2016 is er een Europese richtlijn voor digitale toegankelijkheid in werking getreden. In Nederland is deze richtlijn omgezet in een Algemene Maatregel van Bestuur: het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Wat houdt de wetgeving in het kort in?

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid is op 1 juli 2018 in werking getreden. Daarin staat dat websites en mobiele apps van overheidsinstanties op de volgende datums aan het besluit moeten voldoen:

Op 23 september 2019 voor websites die zijn gepubliceerd vanaf 23 september 2018;

Op 23 september 2020 voor websites die zijn gepubliceerd voor 23 september 2018;

Op 23 juni 2021 voor mobiele applicaties.

Wat betekent dit voor de provincie?

Onze huidige provincie.drenthe.nl is opgeleverd in januari 2018. Dat betekent dat deze website op 23 september 2020 moet voldoen aan de toegankelijkheidsrichtlijnen. Huisnet is nu nog niet vernieuwd, het huidige huisnet zou dan ook per 23 september 2020 moeten voldoen. Gaan we een nieuw huisnet bouwen, dan moet deze per 23 september 2019 voldoen. Ook een nieuwe digitale werkomgeving valt onder deze wettelijke verplichting.

Ook voor thema- en projectsites die onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen gelden deze data.

Hoe voldoen we aan de verplichting?

We voldoen aan de verplichting door:

De toegankelijkheidseisen toe te passen

Het is verplicht om te voldoen aan de eisen uit hoofdstuk 9 van EN 301 549. Dit staat gelijk aan WCAG 2.0, niveau A en AA.

Een toegankelijkheidsverklaring te publiceren

(Semi-)overheidsorganisaties zijn verplicht om een toegankelijkheidsverklaring op de website te plaatsen.

Waar staan we als provincie?

De website www.provincie.drenthe.nl en de op deze website gebaseerde themasites voldoen in technisch opzicht aan de verplichting. Op inhoudelijk vlak zijn er nog wat verbeterpunten. Grootste knelpunten zijn nog op het gebied van (PDF)documenten. Aan een toegankelijkheidsverklaring wordt gewerkt.

Huisnet voldoet nog niet. We krijgen straks een nieuwe digitale werkplek. Ook die zal aan de wettelijke verplichting moeten voldoen. Dit geldt ook voor Sharepoint!

Themasites die in eigen beheer door beleidsteams zijn gemaakt (zoals Ik Ben Drents Ondernemer en Veilig en Bereikbaar Drenthe) voldoen nog niet.

BIJLAGE: BIJZONDERE DAGEN

IEDEREEN DOET MEE
(INCLUSIEVE SAMENLEVING)

 SOCIALE AGENDA

INCLUSIEKALENDER 2020:

2020	Dag		Activiteit
Januari	21	Eerste demonstratie voor homorechten in NL (1969)	
Februari	14	Valentijnsdag	
	29 of 28	Zeldzame Ziektendag of Internat onale Rare Disease Day	
Maart	1	Nat onale complimentendag/ Zero Discrimination Day	
	8	Internat onale Vrouwendag	
	31	Internat onale Transgender dag	
April	1	Invoering homo huwelijk NL	
	2	Wereld Autisme Dag	
	12	Day of Silence (pesten)	
	26	Lesbian Visibil ty Day	
	27	koningsdag	
Mei	4	Dodenherdenking	
	5	Bevrijdingsdag	
	17	Internat onale dag tegen LHBTI-Fobie	Hijzen Regenboogvlag
	19	A-gender pr de day	
	24	Pansexual Panromant c Awareness and Visibil ty Day	
Juni	20 of 27	Roze Zaterdag	
Juli	1	Ingang Transgenderwet (2014)	
	6	Wereld Kusdag	
	14	Internat onal Non-binary	

Augustus	7	Internat onale transgender-rechtendag	
September	21	Wereld Alzheimer Dag	24 september: inspiratienetwerkdag convenantpartners DVD
	23 23 t/m 27	Dag van de Biseksualiteit Week tegen Pesten	
	4e zaterdag	wereld dovendag	
Oktober	1e vrijdag	nat onale ouderendag	
	5-9	week van toegankelijkheid	
	11 In deze week	Coming out day Drentse Regenboogweek	Hijzen Regenboogvlag
	15	Dag van de w tte stok	
November	9-16	week chronisch zieken	
	10	Dag van de Mantelzorg	
	16	Internat onale dag van de tolerantie	
	20	Internat onale transgender gedenkdag Internat onale	
	25	Dag tegen Geweld tegen Vrouwen	
December	3	Internat onale dag voor mensen met een beperking	
	7	Oprichting COC (1946)	
	10	Dag van de Mensenrechten	
	11	Paarse vrijdag (acceptatie LHBT..)	